

ZER EGIN ZARAMAREKIN?

Zaramen arazoa gero eta larriagoa da, eta Euskal Herriko zabortegeak gainezka daude. Arazoa neurri batean konpondu ahal izateko, herritarren artean zarama gutxiago sortzeko jokabidea sustatu beharko litzateke, baina zer egin dagoeneko geurean zartatzeko zorian dugun zabor-poltsa handiarekin? Zein kudeaketa-bide da egokiena? Birziklatzea, konpostajea, erraustegiak...? Aldizkarian lau iritzi jaso ditugu; hona hemen bat:

Egia da gizarteak gero eta zarama gehiago, kutsagarriagoa eta birziklagaitzagoa sortzen duela. Horren arrazoa kontsumo-ohiturak eta "erabili eta bota" delakoaren moda dira. Kristalezko ontzi batek asko irauten du, ehunka alditan erabili dezakegu, eta gero birziklatu, eta agian berriz edalontzi bihurtuko da. Baina plastikozko edalontzi batek fabrikazio kutsagarria izan du, behin baino ez dugu erabiliko, eta birziklatzea berria egitea baino garestiagoa izango da.

Murrizketa zaramen arazoari irtenbidea emateko oinarria da; epe labur, ertain eta luzerako irtenbidea da. Irlandan supermerkatuetako poltsa zuriekin arazoa zuten, baina legez supermerkatu guztiek poltsa horiek kobratzea erabaki zuten, eta kontsumoa %85 gutxitu zen. Ez da kontsumitzaileen ardura bakarrik, erakundeek ere hartu behar dituzte batzuetan denen gustukoak ez diren erabakiak. Bigarren bidea berrerabiltzea da. Nola uler daiteke administrazioak behin bakarrik erabiltzeko balio duten gauzak fabrikatzen uztea? Erotuta al gaude? Hirugarren bidea birziklatzea da. Birziklatze ona lortzeko, behar-beharrezkoa da bilketa egokia egitea. Materia organikoa gure zaramaren %50 da, eta ezin da tratatu plastikoen gisa zaramarekin nahastuta dagoenean. Zeren zain gaude? Zertan ari gara materia organikoa batzeko edukiontzirik gabe?

Errausketari dagokionez, azken hamar urteetan Bizkaian Zabalgarbiko erraustegiaren aurka egin dugu, beste toki batzuetan arrakasta izaten ari diren bide alternatiboak proposatuz. Zer egin dute Bizkaiko eta Gipuzkoako foru-aldundiek zabortegeak goraino bete bitartean? Erraustegietan etorkizunean erabilgarriak izan daitezkeen materialak erretzen dira. Horregatik, bide suizida bat dela esaten dugu. Erraustegiek oso inbertsio garestia behar dute; aitzitik, zarama mota bakoitzaren bilketa ona eta birziklatzea merkeagoak dira eta lanpostu gehiago sorrarazten dituzte. Erraustegietako tximinietatik ateratzen diren dioxinak eta furanoak ez ditugu nabaritzen, baina gure gorputzetan pilatuz doaz. Azkenean dena batu behar da, eta batuketaren emaitza, besteak beste, minbizia da. Hori baieztatzen duten ikerketa zientifikoak daude.

Gure ustez, erakundeek hartu beharko luketen erabaki premiazkoena materia organikoaren bilketa egokia bultzatzea litzateke, edukiontzi bereziak eta konpostaje-plantak

jarriz, zarama mota hau tratatu eta ongarri bihurtzeko. Gure zaramen %50i buruz ari gara hizketan, jauzi handia litzateke. Erakundeak zabarkeriaz eta arduragabekeriez ari dira jokatzeneurriak astiro hartzen ari dira.

Txelio Alcántara

ADMINISTRAZIOA EUSKARAZ, 2008ko urtarila